

SANLI TEXNOLOGIYALAR JÁRDEMINDE JOQARI BILIMLENDIRIW SISTEMASINDA INNOVACIYALIQ OQITIW METODLARI

Baytileuova Gulnaz Quralbay qizi

*Qaraqalpaqstan Respublikası Aral boyı medicina hám
transport texnikumi oqıtıwshısı*

Annotatsiya. Maqolada oliy ta'limda raqamli texnologiyalar asosida shakllangan innovatsion metodlar va ularning samaradorlik jihatlari yoritilgan. Gibridd ta'lim, ag'darilgan sinf, gamifikatsiya va virtual reallik kabi usullar tahlil qilinib, ularning ta'lim jarayonidagi afzalliklari ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiya, oliy ta'lim, innovatsion metod, gibridd ta'lim, samaradorlik.

Аннотация. В статье рассматриваются инновационные методы обучения в высшем образовании на основе цифровых технологий. Анализируются такие подходы, как смешанное обучение, перевёрнутый класс, геймификация и виртуальная реальность, а также их преимущества в учебном процессе.

Ключевые слова: цифровые технологии, высшее образование, инновационные методы, смешанное обучение, эффективность

Abstract. The article examines innovative teaching methods in higher education based on digital technologies. It analyzes blended learning, flipped classroom, gamification, and virtual reality, highlighting their advantages and effectiveness in the educational process.

Keywords: digital technologies, higher education, innovative methods, blended learning, effectiveness.

So'ngi jillarda sanli texnologiyalar bilimlendiriw tarawında tıpkillikli ózgerisler júz bermekte. Atap aytqanda, joqarı bilimlendiriw sisteması tek ǵana jańa metod hám qatnaslardı talap etip qoymastan, al oqıtıw nátiyjeliligini arttırıw ushın sanlı qurallardan keńnen paydalanıw zárúrligine aylandırdı. Búgingi kúnde onlayn platformalar, jasalma intellekt tiykarındaǵı baǵdarlamalar, virtual laboratoriyalar hám aralıqtan oqıtıw sistemaları joqarı bilimlendiriw procesiniń ajıralmas bólegine aylanbaqta. Bul maqalada cıfrlı texnologiyalar járdeminde innovaciyalıq oqıtıw usılları, olardıń abzallıqları hám de bilimlendiriw nátiyjeliligine tásiiri tallanadı.

Sanlı texnologiyalardıń bilimlendiriwge kirip keliwi nátiyjelilikniń artıwına sebep boldı. Sanlı oqıw quralları dáslep járdemshi funkciya sıpatında qollanılgan bolsa, házirgi waqıtta olar tiykarǵı bilimlendiriw dereklerinen biri bolıp xızmet etpekte.

Máselen, Moodle, Google Classroom, Coursera, EdX sıyaqlı platformalar oqıtıwshı hám studentke oqıw procesin erkin basqarıw imkanın beredi.

Innovaciyalıq metodlardıń qalıplesiwi bilimlendiriwde alǵa ilgerilewdiń artıwına sebep bolmaqta. Sanlı texnologiyalar tiykarında qalıplesip atırǵan innovaciyalıq metodlar tómendegilerden ibarat:

- ✓ Hibrid bilimlendiriw - dástúriy auditoriya shınıǵıwların onlayn oqıtıw menen úylestiriw.
- ✓ Flipped classroom (Ózgerilgen klass): teoriyalıq materiallar onlayn ózlestirilip, ámeliy sabaqlar auditoriyada orınlanadı.
- ✓ Gamifikaciya: oqıw procesin oyın elementleri arqalı qızıqlı hám nátiyjeli etiw[6].

Virtual hám keńeytilgen reallıq (VR/AR): laboratoriya jumısları, medicina yamasa texnika tarawlarında tájiriybelerdi qáwipsiz ortalıqta orınlaw imkaniyatın beredi.

Sanlı texnologiyalardıń abzallıqları júdá kóp bolıp, olardıń arasında oqıtıwdıń jekelestirilgenligi: hár bir student óziniń jeke ózgesheliklerinen kelip shıǵıp úyreniw imkaniyatına iye.

Oqıwshı-studentler operativ túrde úyreniwi, berilgen temanı jaqsı túsiniwi ushın interkativ metodlardan jiyi paydalanıw zárúr. Bunda interaktivlik oqıwshılardıń belsendiligin arttıradı, informaciyaǵa keńnen kirisiw: ilimiy resurslar, maqalalar, elektron kitapxanalardan turaqlı paydalanıw imkanın jaratadı[2].

Sanlı texnologiyalar járdeminde oqıtıw salıstırmalı túrde nátiyjelirek boladı. Óytkeni, cıfırlı qurallardan paydalanıw studentlerdiń erkin pikirlewin kúsheytedi, olarda mashqalalı jaǵdaylardı sheshiw kónlikpelerin rawajlandıradı. Máselen, onlayn test sistemaları studenttiń bilim dárejesin tez hám anıq bahalaw imkaniyatın beredi.

Joqarı bilimlendiriw sistemasında innovaciyalıq oqıtıw metodlarınıń nátiyjeliligini arttırıw ushın bir qatar shárt-sharayatlar zárúr. Bárinen burın oqıtıwshılardıń sanlı kompetenciyasın rawajlandırıw áhmiyetli. Sonday-aq, bilimlendiriw mákemelerinde texnikalıq infrastrukturanın jetikligi, joqarı tezliktegi internet tarmaǵı hám zamanagóy qurılımlardıń bar ekenligi process sapasın belgileytuǵın tiykarǵı faktorlardan bolıp esaplanadı[4]. Sonıń menen birge, studentlerdi belsendilikke shaqırıw, olardı aralıqtan oqıtıw sharayatında óz betinshe islewge baǵdarlaw da bilimlendiriw nátiyjeliliginiń áhmiyetli faktori bolıp esaplanadı.

Juwmaqlap aytqanda, sanlı texnologiyalar járdeminde innovaciyalıq metodlardı engiziw joqarı bilimlendiriw sistemasında sapa hám nátiyjelilikti arttırıwdıń eń áhmiyetli faktorlarınan biri bolıp esaplanadı. Biraq bul process tek ǵana texnikalıq qurallar menen sheklenip qalmastan, al oqıtıwshı hám studenttiń belsendi birge islesiw, ilimiy-metodikalıq támiynatı hám sistemalı túrde iskerlik alıp barıw menen de baylanıslı.

Paydalanilgan ádebiyatlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi. PF-6079. 2020, 5-oktabr.
2. Muhamediyeva D. Raqamli texnologiyalar va intellektual tahlillash zamonaviy modellarini qurish usullari va algoritmlari, 2022.
3. Olimov Sh., Samiyeva Sh, Aslanova N, Ro‘ziyev F. Innovatsion ta‘lim texnologiyalari va metodlari. -Buxoro, 2022.
4. «Ta‘lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish» moduli bo‘yicha o‘quv–uslubiy majmua. -Nukus, 2022.
5. Xoliqov A. (2023). Raqamli sxemotexnika, 2007.
6. <http://www.airi.uz>.
7. <https://www.researchgate.net>.

